

Pavel Göbl

NĚŽNÍ VYDĚRAČI

©Pavel Göbl / Dilia / 2017

VŠEDNÍ RÁNO

Pejskové se kolem sebe obtočili jako znak jing a jang. Čumáky u zadnic. Město bylo plné cizinců, kteří netušili a tak obsadili většinu laviček v parku před nádražím, na zbylé se pak odvážili výjimečně usednout místní. Bezdomovci obsadili trávník, zvláště pak stíny pod kultivovanými keři.

Hele, mami – strašidla! Ukázal před sebe asi desetiletý kluk.

To nejsou strašidla, to sou gotikové... ty, trumbero. Vysvětlila mu vzhled procházející skupinky maminka.

Nene! Bránil se kluk. Gotiku sme už brali a vypadalo to jinak! Ty trumbero.

Nojo... uzavřela maminka ve chvíli, kdy si k nim přisedla asi čtyřicetiletá puberťačka s tetováním pavouka.

Kluk si ji dost bezostyšně prohlížel, ale nikdo mu nebránil, mohl by se tím dopustit nenávratné škody na jeho hladkém vývoji. S hlavou téměř u stehna rozpůleného díravou punčochou se zeptal: Proč sis nechala vytetovat zrovna todle?

Skvoterka vedle něj, neboť to byla skvoterka, si potáhla punčochu a pomyslela na schůzku s majitelem jejich domu, představil se jí do telefonu jako pan Brouček. No nazdar.

Kluk její zamyšlení ale nevnímal a ptal se, dokud neodpověděla.

Nevim... odpověděla konečně po pravdě, našla jsem to v katalogu.

A všechno nasvědčovalo tomu, že k nim přišlo další obyčejné, všední ráno.

Snídaňový bar byl omyvatelný a bio. Těch pár hostů, kteří tady chroupali, sedělo v přesné geometrické mřížce a jejich pohyby byli, když ne synchronizované, tak navzájem velmi podobné. Ostatně jako všechno ostatní. Vzduch nebyl vyplněn vůněmi z kuchyně, nýbrž z rozprašovačů umně rozmístěných pod reproduktory tlumočícími optimistické rádio.

Neváhejte a objednejte... čeká vás nekonečné moře megasuper zábavy!

Muž snídající rukolu s klíčky u stolku vedle pultu vydechl. Nějak sem zapadal i nezapadal současně. Jeho oblek nevybočoval, ani jeho tvář, jen oči se zdály být očima dětinsky kopírujícíma hrdiny z filmů, v nichž ještě mohli herci kouřit. Najednou otevřel svou běžnou úřední aktovku a koltem, který opatrně vyndal, rozstřílel reproduktory i s rádiem.

Pak ofoukl hlaveň a pokračoval v jídle.

Provedl všechno tak okázale a s jistou obřadností, že výstřel nikoho nepřekvapil, nikomu nezaskočilo, nikdo se nepolekal a nikdo se netvářil, že by se stal svědkem nepřístojnosti. Všichni přikývli hlavou a jejich zuby dál drtily čtyřlístky.

Takže, když se chvíli na to otevřeli dveře a do bistra vstoupil táta s klukem, oba snědí, oba ve fotbalových dresech, nikdy se nedozvěděli, proč tady dnes optimistické rádio občerstvujícím způsobem mlčelo.

Jen číšník přistoupil ke střelci a mírně se uklonil: Smím vám nabídnout něco na účet podniku? Host zavrtěl hlavou a ukázal pistolí na rádio: Ani ne, díky. Nenapadlo vás, že se to dalo i vypnout?

Číšníkovu tvář protnul osvětlený půlměsíc úsměvu.

ARCHITEKT

Byl to ještě malý chlapec. Ne však zas tak úplně malý. Ve třináctém století by už tři roky nebyl považován za dítě. Bylo mu tedy deset a miloval fotbal. Dokázal strávit celé hodiny před obrazovkami sportovních kanálů a cucat přitom jedinou kolu. Doma, v tom bývalém domě, tolik možností neměl. Tady se sice musel učit cizí řeč, a cesta sem byla víc než těžká a nepříjemná – vybavuje si z ní hlad a neustálé strkání. To nejvíc. Pořád ho někdo bral za ramena, nebo za loket a smýkal s ním, aby změnil směr, či rychlost chůze, kolikrát to i bolelo. Ne, bolest není ten pravý výraz, bylo to nepříjemné, budilo to vztek, dětský vztek z bezmoci, ve chvíli kdy zakláníte hlavu k dospělým, které byste i rádi poslechli, ale nerozumíte tomu, co chtějí a proč to chtějí, vůbec jim nerozumíte. K tomu přičtete nekonečnou únavu, bolavé nohy a hlad a slunce. V táboře se to trochu uklidnilo. Většinou se tam poflakoval, ale aspoň už nebyl takový hlad.

Vzpomínka na cestu se však stále víc rozpouští, u některých detailů dokonce mizí jistota hranice mezi snem a skutečností.

Později mu vysvětlili, že na cestu se vydali, protože jednoho dne začaly na jejich město padat bomby. Letadla s nimi poslal prezident, kterého nemělo rádo hnutí ovládající v té době celý kraj. A prezident byl přesvědčený, že právo vládnout má jen on a letadla s bombami mu poslal jiný prezident, který byl taky sám o sobě hodně přesvědčený.

Neznal ani jednoho z nich, ale nejasně tušil, že kdyby ani jeden z nich nikdy neexistoval, nic by se nestalo... spíš naopak, nevyznal se v tom, takhle nějak se bavili s klukama, dospělí na jejich otázky odpovídali zaťatým mlčením.

Teď je zpocený, udýchaný a šťastný. Hrál fotbal a jeho mužstvo vyhrálo. Přesto se k němu blíží trenér, kterého téměř zbožňuje a má vážný obličej.

Hej, ty! Počkej!

Já?

Jo, ty. Poslouchej, seš tu nověj, že jo?

No... chodím sem měsíc, asi. Proč?

Ty se vyhejbáš balónu?

Jak to myslíte?

Jednoduše, chlapče, pobíháš po hřišti, rychle, vytrvale, poutáš pozornost, vypadá to, že seš aktivní hráč...

Děkuju.

Vydrž. Takhle jen vypadáš, ale když se jeden soustředí, všimne si, že ve skutečnosti akorát pobíháš a sleduješ hru, s nadšením, to jo... ale bez zapojení.

Nerozumím...

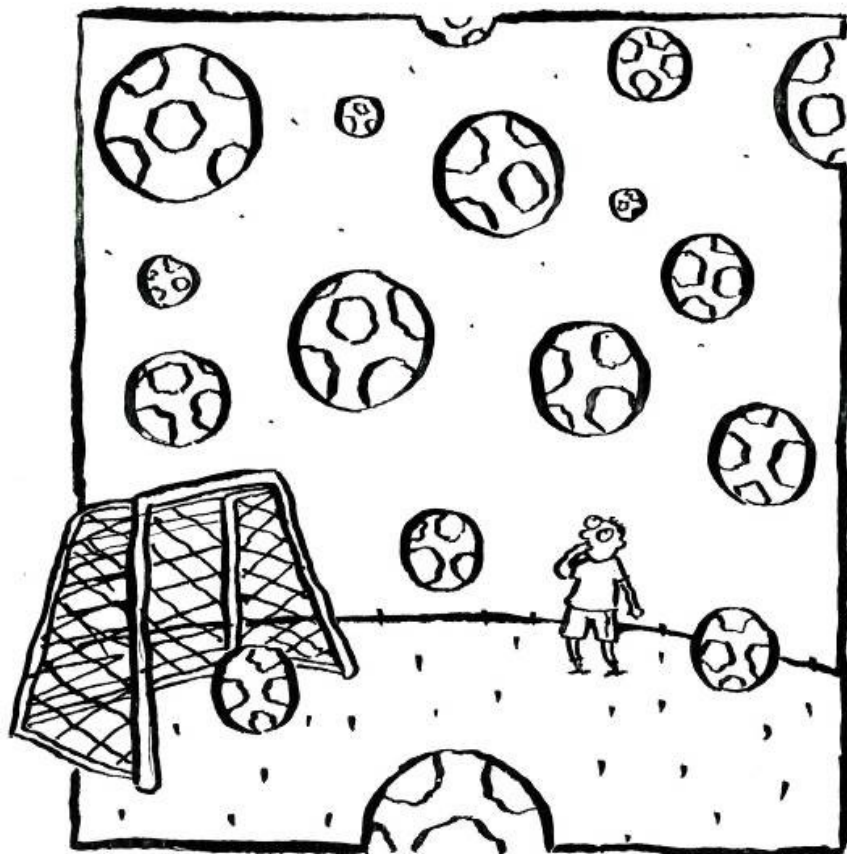
Hele – tvoje noha, ani levá ani pravá se za celou dobu vůbec nedotkne balónu. Všiml jsem si toho už dřív, ale děláš to tak šikovně, že jsem si nebyl jistej. Dneska už tudle jistotu mám.

Můžeš mi to vysvětlit?

Možná.

Možná?

Ostatní kluci už zmizeli dávno ve sprchách, trenér i on stáli na celém fotbalovém stadionu úplně sami. Což mohlo mít jistý výtvarný efekt, ale význam to nemělo. Víte... naše náboženství, náš Bůh nám zakazuje dotýkat se nohou kulatých věcí. Prosim?

No – jak říkám...

Aha. A proč teda – chceš hrát fotbal?

Protože ho miluju. Jako můj táta.

Takové náboženství neexistuje... Ty si ze mě utahuješ.

Ne. Mluvím pravdu.

Tak proč si nenajdeš jinej sport? Třeba hokej. Nebo... je puk taky pro tvýho boha moc kulatej?

Ne, puk je v pohodě, je placatej. Ale nebaví mě, hokej. Není tam trávník, hřiště je malý, sotva se člověk rozběhne, už aby brzdil. A – neumím bruslit. U nás doma nemáme zimy... a krytý stadiony už vůbec ne, u nás potřebujou peníze na důležitější věci.

Aha. Ale nenapadá tě, že to pak postrádá smysl... takový hraní fotbalu, když tam jenom pobíháš?

Ne! Já z toho mám radost.

Aha. A umíš si představit, že by tam takovejch jako ty pobíhala jen tak pro radost třeba půlka mužstva?

No... to by asi byl nesmysl, že jo.

Přesně!

A – nešlo by... nějak změnit pravidla?

Proboha, jak!? A proč?

V ten okamžik zazvonil trenérovi, který v civilu pracoval jako advokát, telefon. Vyndal jej a za hovoru s klientem, jehož dům obsadili skvoteři, opouštěl hřiště.

Kluk tam ještě chvíli zůstal, nejdřív jen tak stál, pak rozpačitě pohladil špičkou kopačky několik stébel zelené trávy a nakonec, když se naplnil jeho čas, odešel taky.

A hřiště zůstalo liduprázdné. Jeho výtvarná hodnota vznikla v mysli architekta, kterého fotbal nikdy nezajímal.

JEDINÉ STÉBLO

Seděly tam dvě. A tráva, i za tmy ještě teplá, jim prorůstala mezi prsty u nohou.

Jedné se chvělo stéblo i mezi sevřenými rty. Sotva je otevřela, aby promluvila, vypadlo.

Nepřipadáš si někdy jako v kleci?

Pořád. Ty sis toho všimla až teď.

Ne, už dřív – ale nevím, jestli to cítím jen na sobě, nebo – obecně.

Mezi tím není rozdíl.

Fakt?

Jasně. Všichni se takhle berou. Proto je tolik nedorozumění.

A seš z toho zoufalá?

Ne. Přijde mi, že lidi, že jejich situace v týdle civilizaci není – jen zoufalá...

Aha?

Chápeš... je to daleko horší!

Fakt, jo? A jak?

No, tebe nikdy nepadlo, když se rozhlídneš kolem – že lidi vůbec neexistují.

Ani jeden člověk?

Přesně. Ani my.

A co teda podle tebe děláme, když tu sedíme?

Vyskytujeme se! Každá sama pro sebe. Nic víc. Jako ten náš směšnej bytnej. Pamatuješ, jak jsi ho potkala... a přesně takhle jsi ho odhadla, když nám ani nevodpověděl na pozdrav, jen tak legračně blekotal a strčil hlavu mezi ramena.

Aha...

Chápeš.

Jo... Ale – jaký je mezi tím rozdíl?

Mezi čím?

Mezi – vyskytováním se a existováním?

To je jasný, ne?

Jo... Hele – není.

To máš pak těžký... Podívej – třeba jídlo: vypadá to, že je ho spousta různých druhů... ale chutí je ve skutečnosti jen pár a furt se vopakujou, nebo my – každej den vstanem ve stejnou hodinu, dem stejnou cestou do školy, tam ty samý blbý kecy, trapný spolužáci... pak si třeba sednem tady... a doma televize, každej večer bliká stejně, a dělá zvuky, pak si umejem zuby a na pár hodin se vypnem... a furt dokola... po škole to vystřídá práce – a to je ještě horší, to vidím na našich... toho bych se nechtěla dožít, stereotyp, a kvůli čemu? Jakej to má všechno smysl... všechno furt dokola...

Ale vobčas se něco i stane.

Jo, a co?

Mně třeba dal dnes kytku ten vošklivej kluk ze čtvrtáku.

A co? To je nějaká výhra?

Nevím.

Dyť je fakt vošklivej.

Já vím. Mně se přece líbí ten blondák.

A?

Nic, von ten vošklivej, když si telefonujuj, a nevidím ho, je děsně zábavnej a vtipnej... chytřej...

To von je. Blondák je, když promluví, pekelnej blb... celej fotr.

Tak vidíš.

Co, vidím?

Že všechno na světě není stejný.

Je. Nenech se zmást! To je jen takový povrchový zdání, uvnitř sou chlapi stejní... a časem, časem z nich ze všech určitě vyrostou stejní... fotři.

A z nás stejný pipky.

Přesně.

Myslím, že už ti rozumím – podívej třeba na oblohu: každou noc ta stejná souhvězdí, na stejných místech! Naprosto bez fantazie. Ani barev moc střídat neumí. Počasí je taky zdánlivě všelijaký, ale ve skutečnosti má repertoár jak barová kapela! Pěkně nudná barová kapela. I to pitomý slunko vyjde každý den na východě... z toho by se fakt jeden!

Jo, lidskej svět je nuda nebeská.

Eště, že neexistuju.

Tráva kolem nich byla plná života. A na louce kolem nich zatím uvadalo jen jedno jediné stéblo.

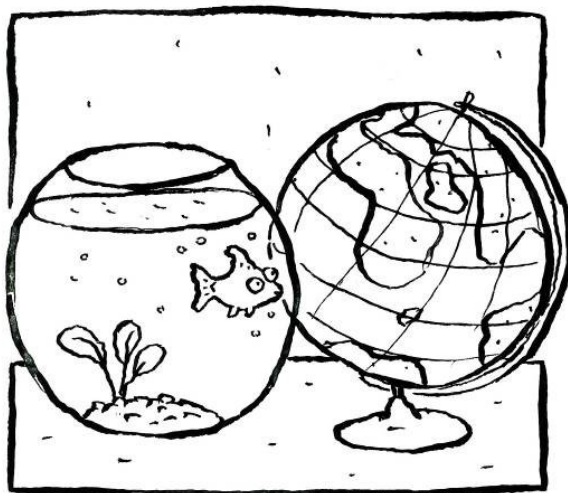
A KAM POTOM MIZÍME?

Nekonečno kolem nich je neudivovalo, brali je, jako bere rybka v akváriu hranice svého světa... zkrátka prostor. Ostatně rybka má taky naprostou jistotu, že její svět je bez hranic. Což je dáno kratičkou pamětí, již byla obdařena – než se domrská od skla ke sklu, zapomene, že do nějakého kdysi dávno narazila. Na rozdíl od skalárů se však oni mohli pohybovat ne toliko třemi rozměry tam a zpátky a jedním časem pouze tam, ale měli jich na výběr nekonečně mnoho. A ke všemu – k bytí, k pohybu... k rozhovoru s někým, či něčím stačila pouhá myšlenka.

Nepřipadá ti to tu suché a otravné. Dementní klid. Víš, na co se těším?

Ne...

A zajímá tě to?

Spíš ne, ale prosím.

Na hmotu! Představ si to – mít pevně daný prostor, definovaný, o který se můžeš opřít, a ne tuhle rozplizlou duchovní břечku! Být tak rovněž cele hmotou!

Hmmm.

A to si slyšel, že prej, když jsme tam, na jiném světě, tak – ne jen že jsme sami komplet ze hmoty, která je prostě supr, už jenom tím, že něčím je... ale sami se tou hmotou můžeme i plnit? Měnit ji uvnitř sebe v energii? A barvy nejsou jen chvěním, ale mají... tvar, i když netuším, co to znamená... A láska je tam taky úplně o něčem jiném! Těla se prý umí i množit! Mně se jednou zdálo, že mám... že sem měla něco jako... jo – *syna* a nějak jsem mu ublížila, tím... *jménem*, který jsme mu dala. Takové divné věci – *jméno* a *syn*... Umíš si to představit? Ne. Neumím. A ty také ne. Blábolíš akorát módní materialistické fantasmagorie!

To se dalo čekat – trčíš tu v esoterickém marasmu, v jalovém zdání, které není ničím než utrpením a preludem, v tupé omezenosti ducha tak dlouho, že se od tebe nedá čekat nic jiného kromě slepého konzervatismu!

Bla. Bla. Bla. Ty materialistický mesiáš. A kdo z nás teda kdy nějakou tu tvou hmotu, tu vaši posvátnou materii, kdy pocítil, ha?

No... jestli se budeme řídit jen transcendentálními smysly, tak...

Bla. Bla. Bla.

Bla! A jak tedy vysvětlíš náhlé ztracení se? No? Čas od času přece musíš cítit, že nějaká informace tu už není, ani stopa energie po ní nezbyde... tak – kam se asi poděla, co?

Nevím. A ty to nevíš taky.

Možná. Ale aspoň mám víru! Víru, že nemizíme jen tak. Že naše dočasnost není, jak říkáte vy, jen přirozenou součástí věčnosti!

To je pořád dokola, tydle kecy. Mizení ještě není důkaz... ničeho.

Fajn. A kam potom teda mizíme?

PÁN Z PŘÍZEMÍ

Pán z přízemí byl vozičkář. Nikdo z nájemníků, ba dokonce ani jeho jinak zvědavý a se všemi účastný bytný, nevěděl, jak se mu to přihodilo, nebo je jím odjakživa. Tvářil se vždycky neurčitě a dožil se sklonku středního věku. Kudrnaté prořídle vlasy mu propůjčovaly přívětivý vzhled klauna, i když příliš často se nesmál. Podle všeho si nežil nijak nad poměry. Zjevně šetřil na oděvu, vozíku i holiči. Šetrnost ovšem nemusí vždycky pramenit z nedostatku, či přímo bídy.

Občas mu někdo pomohl na plošince připevněné ke třem vstupním schůdkům dovnitř do baráku. Jinak se o něj nikdo nestaral. A ani on nepůsobil dojmem, že by se zajímal o někoho jiného, či že by mu jakýkoli vztah nějak výrazně scházel.

Zajímal se o vědy. Zejména o fyziku, počítače. Trochu i o chemii a kabalou.

Živil se malých obchůdkem. Bazarem s použitou elektronikou, zvláště telefony šly na dračku. Původ zboží, které do jeho království přinášeli občas velmi sebevědomě vyhlížející, ho nechával chladným. Nějak se žít musím... říkal si... a já to taky nemám jednoduchý, a když ten někdo, možná vokradenej měl na jeden telefon, bude mít i na druhý... a třeba si i polepší, tak co!

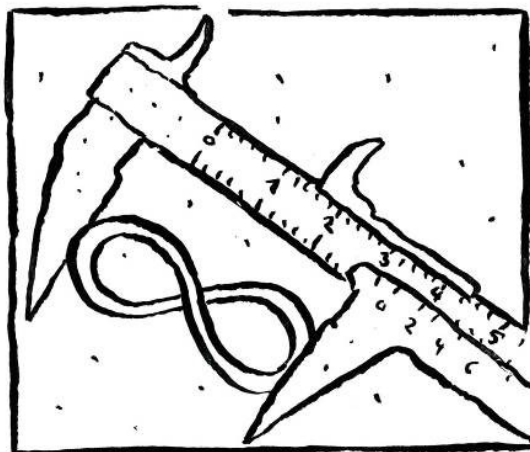
Před a po pracovní době, kterou si určoval sám, kutil. Zalézal za tím účelem do kutlochu, kterému v duchu říkal laboratoř. Snad by mu tak říkal i nahlas, kdyby měl komu.

Jenže byl tajnůstkář.

Hned za ponkem se v objemné plechové krabici, původně určené k přepravě železničních výhybek, skrýval miniaturní urychlovač elementárních částic. V mrazáku, kotvena silným magnetickým polem, pulsovala miniaturní černá díra z antihmoty. Její složení bylo zárukou, že pokud se vymkne kontrole, dojde k její anihilaci dřív, než napáchá větší škody, v tomto případě tedy pouze nezbytný zánik hlavního města s přilehlým okolím. Pán z přízemí si však nezdar nepřipouštěl. A cena, kterou stanovil, kdyby k němu přeci jen došlo, mu připadla adekvátní. Věřil totiž, že výsledek jeho bádání bude korunován a všechno získá smysl.

Jeho posledním objevem bylo poměrně jednoduché využití jevu zvaného superpozice – vyvinul a zkonstruoval funkční prototyp replikátoru.

Jak takový replikátor fungoval?

Jednoduše.

To se Pán z přízemí třeba vypravil pro chleba do nedalekého pekařství. S pekařem byli léta přátelé. A dveře tam byly na fotobuňku.

Pán vjel dovnitř a požádal kamaráda Pekaře. Kamaráde, podej mi prosím tamten bochník.

Pekař mu jej podal a Pán z přízemí k němu z každé strany přiložil jednu takovou malou stříbřitou tyčinku. Dohromady tedy tyčinky dvě. Chleba se lehce rozvibroval. Pak to chvílku vypadalo, že jako by jej rozostřil nešikovný fotograf. A najednou šup, do Pánova klína padl nový pecen. Zcela identický s původním. Jeho částice se zkrátka díky své schopnosti superpozice skutečně a hmatatelně zdvojily. Celé to trvalo ani ne 10 vteřin.

Pekař takový trik neznal, ani na něj nebyl připraven, a tak se nejprve podivil, kde a jak Pán z přízemí dokázal, navíc na vozíku, tak rychle krást!

Ale ne! Kdepak! Já nekradu! Tady máš svůj chleba neporušený! Já kopíruju!

A vysvětlil příteli podstatu svého vynálezu.

A nedá se říct, že ten by jásal.

No. Aha... Ale, co.

Prohlédl si jeho vozík, jako by jej viděl poprvé.

Kamaráde, že jsi to ty... nech si chutnat, komentoval ten zázrak vědy a techniky a lidského umu Pekař.

Jenže – to netrvalo dlouho. Pán z přízemí pochopil ekonomický potenciál svého vynálezu. Nechal si vystavit patent, našel investora a posléze i výrobce.

Zprvu šlo jen o pár kusů a jejich cena byla vysloveně astronomická.

Jenže pak někoho napadlo zreplikovat replikátor.

Pán z přízemí byl zvláštní chlapík. Po celou dobu, kdy byl jeho vynález světovým hitem číslo 1, se skrýval. Byl bohatý, to ano. Ale zůstal ve své přízemní garsonce i ve svém bazaru. A dál si jezdil pro pečivo k věrnému příteli Pekaři, který jeho identitu nikdy neprozradil.

Ale, ale... podivil se jednou Pán z přízemí... to se mi tu ještě nestalo! Vždyť ten tvůj chleba je, kamaráde Pekaři, nerad to říkám – tvrdý!

To víš, bránil se Pekař... od té doby, co ti ukradli ten vynález a on se množí jak houby po dešti, málokdo si už něco doopravdy kupuje.

Aha. Řekl smutně Pán z přízemí. Dám si teda k večeři topinky.

A když se vypravil, s jistou nadějí, pro čerstvý chleba nazítří, našel krámk zavřený na závoru a po jeho kamarádovi se slehla zem.

Ostatně bůhvíjak dobře se nevedlo ani jeho bazaru. A navíc – i peníze, které získával prodejem licencí na replikátor, pomalu přestávaly proudit. Měl sice našetřeno na několik alternativních životů. Ale on si jiný život, než jaký vedl, představit nedokázal.

A tak zkrátka zkrachoval i jeho bazar... a po pár týdnech zmizel i Pán z přízemí.

TAK CO, UŽ JE LÍP?

Byli tři. Jedno děvče a dva hoši. Průměrně jim bylo 15 a každému zvlášť taky.

Ty vole! Rozkřiklo se jednou děvče na kamarády. Víte, kdo tohle vyrábí! A věc jim vzalo a rozflákalo. Když bylo v polovině aktu, hoši se k ní přidali. Kdo a kde věc vyrobil, pořád netušili.

Ptát se však nemohli. To by jaksi... že ano.

Ostatně – bylo to už jedno. Věc byla na maděru a nijak už tedy ničím nic neohrožovala.

Představte si, že propadnu, asi.

Jako že se blbě učíš?

Jo. Ale já bych spíš řek, že to, co jim jako vadí, že jako nevím, je zbytečný! Je zbytečný to vědět. Podle mě. Tak proč se to učit!

Máš recht! A takhle je to se vším!

Systém! Ten takhle deptá lidi. A škola, to je teprv začátek! Umíte si představit, že jednou budeme muset chodit do práce?

Proč?

Ty vole, abys jako měl co jíst, kde bydlet a tak, ne. A do toho třeba budeš mít rodinu.

Nestraš!

No, ale něco na tom je.

Jako... jako že budu jako naši, jo? Jednou.

No.

Ty vole, ráno vstát a někam jít a tam jako bejt až do vodpoledne?

Přesně.

A makat na někoho, kdo si pak vozí prdel v super káře, zatím co ty máš jen vobyčejnou, jen proto, že ses narodil pitomcům, jako seš ty sám?

Přesně.

Aha.

Jéžiš – auto! Ty máš ale starosti! To seš jako jeden z nich, když di de vo takovou hovadinu!

Nejhorší je, že ty dřeš na ty příživníky, a voni ještě vykořisťujou určitě i chudý země.

Který?

Ty, kde třeba ještě nemaj ani televizi a internet. A voni je vykořisťujou právě proto, aby jim je tam mohli zavíst – a tak jim vymejt mozky a zvotročit je potom už úplně!

Jo! A nejhorší je – že to dělaj pod rouškou svobody slova, a tak!

Aha.

A s tím se jako nedá nic dělat?

No, mě říkal brácha, teda ten starší, že jo...

To by nám došlo taky, že tendle asi, ne, když ten druhý je v kočárku, ne.

To máš fuk. Neskákej do řeči. Co říkal?

Že se to dá změnit! Von je v nějakým hnutí. Maj dobrý placky i kérku. A bojujou zrovna proti systému.

A jak?

A proč?

Ty vole, ty seš péro! Proč? Proč – asi, no kvůli tomu, co sme tu říkali před chvílí, žejo!

Aha...

A jak teda bojujou?

Normálně... bojem. Dělaj třeba demošky a tak.

A tak – to jako útoky jo?

V podstatě.

A tak je jednou starší brácha vyzbrojil batohem zápalných lahví.

A oni byli úspěšní. Strach z policie je sice zahnal k břízami zarostlé proluce mezi vilovou čtvrtí a dělnickými paneláky až rozlehlému parkovišti, ale to bylo přesně to místo, kde mohli zazářit. Stejně jako jejich tváře, když se v nich odrážely plameny hořících aut.

Sledovali ten výjev fascinovaně jako televizi. Dosud totiž něco podobného vídali pouze na její obrazovce! To chtělo pár selfíček. Někdo vyndal chytrý telefon... a cvakal.

A najednou za nimi stáli starší soudruhové: Co to, hergot, děláte?

Vytváříme symbol! A tím nutíme lidi k zamyšlení nad...

Tím, že zapálíte obyčejný auto?

Vobyčejný? Vypadá celkem draze...

Ty vole – takový auto si dnes na splátky může pořídít kdekdo!

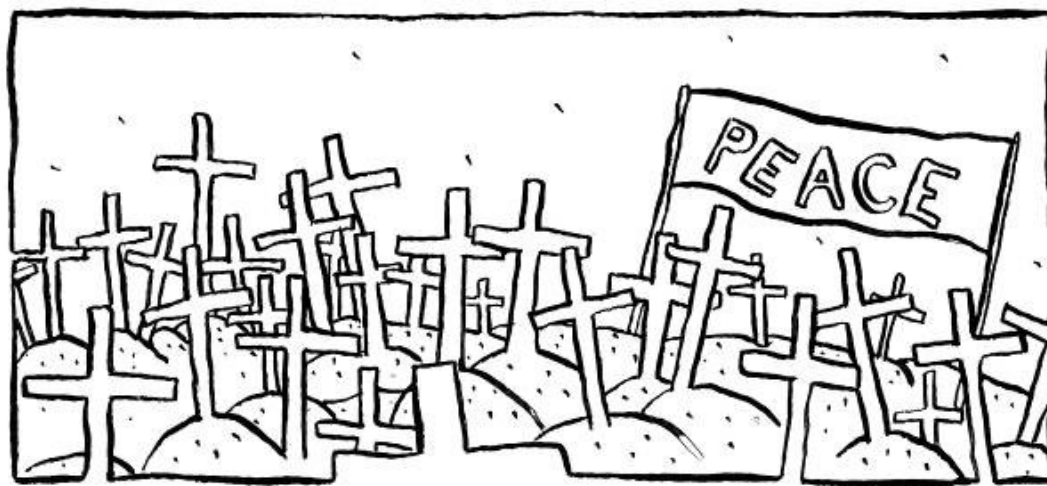
Myslíš? A... nebylo by potom zapotřebí udělat nějakou studii, jako pro potřeby revoluce, myslím, který auták jako eště nezapalovat, a kterej už jo?

Ty vole! A nechtěl bys k tomu ještě požádat jako vo aktivistickej grant někde na ministerstvu? Proč ne? Bysme jim to takhle natřeli na více levlech zároveň, chápeš? Si nic jinýho nezasloužeš! Ty vole, mě nechali rupnout z dějáku, fašisti!

To je vidět, ty kokote, zasmála se majitelka pavouka vytetovaného kdesi na stehně. Nevidíš, že vo přihrádku dál stojí mercedes? A vy tady pálíte...

Hele – a ty nechápeš, že i todle je zapotřebí! Všechny automobilky sou zasraný korporace, sviňsky nadnárodní! A dělník musí prohlédnout, že si je za ty vejplaty a bydlení a dovolený a! A – teď to přijde, ukázal si na mozek, musí prohlédnout – že si je tím jenom kupujou! Protože – co jim za jejich práci ale hlavně čas, což znamená – život, dávaj? No? Co.

A co nám jako nabízíte vy?

Ozvalo se za diskuzí tak zaujatou mládeží, až nevnímala dění kolem sebe, několik mužů s jednoduchými obličejí a těly uvyklými jednoduché práci, zábavě v posilovnách, hospodách a před televizory. Dva z nich drželi v rukou něco jako bejzbolové pálky.

A tak se mladí neomarxisté pustili před skupinkou dělníků na zbrklý útěk.

Naše skupinka se odvážila ohlédnout, až se jí zdálo, že pozornost proletářů byla zaměstnána staršími soudruhy, kteří, snad aby chránili potěr, utíkali jiným směrem a pokřikovali přitom na proletáře poučky, které oni ale vnímali jako urážky.

Sednout, aby si vydechli, se odvážili až poblíž řeky.

Ach. Uf... Vzdychlo děvče.

Co je?!? Polekali se hoši, ale zároveň je příjemně zamrazilo z možnosti, že se mu stalo něco vážného – a oni budou mít za kamarádku mučednici!

Nevim. Zatočila se mi hlava... nějak zeslábly nohy... a bolí mě břicho, ale to tak tak nějak divně. Sem ještě nezažila.

A tak odjeli do nemocnice.

Sestřičce na příjmu i doktorům pak namluvili, že kamarádka upadla z houpačky. Na hlavu. Dostalo se jí té nejlepší péče. Všechny dostupných vyšetření a jednoho tajného. Ale nenašlo se nic.

Je mi líto. Zatahal se doktor za plnovous. Ale jste naprosto zdravá.

Ale... vono je to čím dál silnější... mám mžitky, nemůžu stát a úplně cejtim, jak se mi kroutěj vnitřnosti...

Sestřička asi tak ve věku její mámy se na děvče koukala zpod na nos posunutých brýlí s podezíravým úsměvem. Pak se zvedla od počítače a poodešla k lednici. Otevřela ji. Vyndala bagetu a tu podala děvčeti.

Sněž to.

Ale... když mám ty bolesti?

Jenže doktor, který jako by náhle prozřel, jí sestřin experiment doporučil taky.

Děvče tedy spořádalo sýrovou bagetu se salátem, ředkvičkami a máslem. A zapilo ji minerálkou.

Tak co, už je líp? Zeptala se zdravotní sestřička s mateřským úsměvem.

NEŽNÝ VYDĚRAČ

Pan Anastázus Brouček vešel do svého oblíbeného hostince a tvářil se potutelně. Jedině on totiž věděl, že Anastázus vstoupil pro všechny ostatní mimo něj samotného.

Pod stropem se nevznášel dým a z jídelního lístku zmizela všechna nezdravá jídla. Svět byl už několik let zcela zdravý a šťasten. A sterilní, korektně omyvatelná byla i sama hospoda. Vlastně to ani hospoda už nevypadalo. Spíš jako veřejná stravovna. A tak není divu, že pospolitost bylo něčím, čemu se dařilo jen stěží.

Brouček se posadil ke stolu zakřiknutých štamgastů a potutelný výraz mu napínal líce.

Co je, Stázičko? Děje se něco? Už si vypráskal ty šašky z baráku?

Pan Brouček se zakabonil: Je to můj barák a mám ještě jeden. Takže hladý neumřu.

Ty vole, Stázinko, ty dobráku – tebe nikdy nenapadlo, že takovádle... stebou chodí pro všechno možný, jen ne protože jseš vo dvacet let starší, máš pupek, pleš, brejle a doktorát z kulturologie... ani pro tvý krásný křestní méno.

Pan Brouček zavrtěl kulatou olivovou hlavou vroubenu věncem kdysi hustých vlnitých vlasů, pořád víc tmavých, než šednoucích: Ne? Vidiš, a já dycky myslel, že jo!

Jak – dycky? Chodíte spolu sotva měsíc...

Dva. Ale vo to nejde. De vo to, že ty všechny moje nesporné klady vábící ke mně Johanku, beze sporu platí... až na ten poslední, ovšem.

Jak? Až na ten poslední?

Na to *krásné křestní méno*.

Aha?

Ale Brouček jen roztáhl ústa do okouzujícího rošťáckého úsměvu s nepřehlédnutelnou trémou a vzrušením otevřel aktovku, vyndal z ní lejtro v průsvitné složce a dal je kolovat.

Už první, ke komu se dostalo, hvízdnul překvapením: A do prdele! Takže ty seš vode dneška – Jindra, vole?

Počkej, natahoval ruku druhý: To jako Jindřiška? Ale ne! Stázička se nám líbila víc, že jo.

Jindřich! Pánové, Jindřich! Po dědovi! Napřímil se pan Brouček: Vode dneška jen a pouze: Jindřich Brouček.

A kdo by mi snad chtěl říkat postaru... položil si spiklenecky prst přes rty, se zlou by se potázel! Odlepil prst ze rtů a vztyčil jej coby vykřičník. Stejně jako cikáni nesmí být již více nazýváni cikány, nýbrž Romy, jak si sami přejí, černoši se za mořem stali Afroameričany, a běloši právě bojují za právo být nazýváni Euroameričany... tak i já mám právo být jmenován, jak je má ctěná libost, a kdo by se tomuto protivil, zaplatí pokutu až 5 tisíc korun, nebo se vystavuje trestu týdne veřejnoprospešných prací!

Aha! Zašuměl stůl: Takže, když ti jako vod teď řeknem postaru – Stázičko, tak ti vypláznem 5 litrů jo?

Mě ne – úřadu.

Aha. A vod kdy mluvíš jako Palackej, vole?

To sem si speciálně sesumíroval...

Aha.

No jo, ale vono to není taj jednoduchý zvyknout si, žejo? Rozhlédl se další čtenář úředního dokumentu potvrzujícího změnu páně Broučkova křestního jména po ostatních.

No...

Dám vám měsíc! Uculil se Jindřich Brouček a natáhl buclatou ruku s marnivým prstenem pro vzácné lejštro, aby jej uschoval. Měsíc! Abyste viděli, že mám uznání!

Aha...

Pan Anastázus Brouček své původní křestní jméno nenáviděl. Už od školky. Od okamžiku, kdy první děcko zjistilo jeho ženskou dobu. Od té doby mu už nikdo nikdy neřekl jinak. A jeho to, aniž by to dával najevo, zraňovalo. Plakal a vztekal se ale vždycky až doma, do polštáře. Co pamatoval, míval prsa. A když mu bylo 35, vysvětlila mu spolužačka, kterou pozval na rande, že jeho život je zpackaný jen a jen vinou toho směšného křestního jména. Problémy se řeší přejmenováním! Radila mu. Studovala, stejně jako on, kulturologii, tak se vyzнала.

Anastázus její slova ani polibek na čelo, s nímž jej tenkrát opouštěla, nikdy nezapomněl... Teď si tedy našetřil na úřední kolek. Absolvoval několik vyčerpávajících psychotestů, odběrů krve a tak podobně, přetrpěl zákaz tučných jídel, zhubnul... a pak, až bylo zjevné, že myslí změnu identity vážně, obdržel oficiální soudní rozhodnutí – není již více Anastáziem. Je Jindřichem.

Pan Brouček přišel ke svému bývalému křestnímu jménu díky jízlivé pomstychtivosti svého úředního otce. Ten totiž, už záhy po jeho narození, pojal podezření, že coby plešatící blondák, ba ani jeho žena, pocházející rovněž ze zcela světlovlasého rodu, mohli jen stěží zplodit chlapečka tak podobného jednomu z jejích bývalých milenců obdařeného černými kudrnami i olivovou pletí. Manžel páně Broučkovy matky vydržel s rodinou do křtu, prosadil jméno, které podle jeho odhadu, přinese chlapci i jeho rodině nejednu trpkou chvíli!

Nemýlil se totiž ani v prognóze, že synek se nejspíš stane módně ufnukaným břídilem, jaké poslední dobou vyráběla západní civilizace zbavená blahobytem pudu sebezáchovy. Vyráběla je takové už od mateřské školky – bezzubou výchovou bez možnosti výchovy.

Zhruba týden po zápisu jména do matriky odešel Broučkův úřední otec na nákup a víc už ho nikdo nikdy nespatriil. S působením jména na nevlastního potomka se však nemýlil. Skutečnost, že byl okolím neustále oslovován *Stázičko*, u něj způsobila postupně gradující a časem až chronické odmítání reality. Za vším vždy hledal to nejsložitější možné řešení. Akdyž jeho okolí tvrdilo, že $1+1=2$, vyndal z kapsy dvě jablka a vítězoslavně prohlásil: Jedno plus jedno jablko je... načež jablka hbitě vykuchal a teprve pak vítězoslavně dořekl: Devatenáct jadérek!

Jenže to je, Stázičko, o voze a vo koze, chápeš?

Chápal, ale nepřipustil to.

Stejně tak jindy: Přistání Američanů na Měsíci bylo natočené v ateliéru, jsou to všechno triky! Sem byl nedávno v kině a to je jasný!

Hele, Stázičko, a jak starej, nebo spíš novej ten film byl? Cos si ho teď nedávno viděl?

Novej... docela, proč?

Protože Amíci byli na Měsíci před padesáti lety. A kdyby k tomu použili tehdejší triky, tak by to asi byla dost prdel. A to nemluvím vo tom, že napodobit charakter pohybu v šestkrát menší gravitace se trikařům nepovedlo dodnes... vono to totiž není zpomalenej ten pohyb, je to prostě jinej pohyb a to neuměj trikaři pořádně dodneška, natož před půl stoletím!

Hmmm, tak co kdybys nám už dal s těma kravinama svátek, Stázičko, co ty na to?

Nedal. Jen se jeho odmítání reality a snahy vidět všechno jinak a za vším něco, co tam nikdy nebylo, stávala čím dál sofistikovanější. Pomyslným číslem 1 jeho hitparády konspiračních teorií byla – teorie *dutozemě*, ale tam se podíváme později.

A jak tomu už v českých hospodách bývá, stáčely se pivní řeči dost často k politice. A nezdídka končily takové debaty i prachsprostou rvačkou.

Hospodská si pak obvykle povzdechla: Už aby zakázali i ten chlast! Dostanete limču a šnicl a pindat budete vo tom, jak doma nejlíp pomoci ženušce, pitomci!

Nesmíme si však představovat, že násilí, kterého se její hosté na sobě dopouštěli, se podobalo výjevům z akčních filmů. Zdaleka ne. Působilo spíše dojmem rozverného baletu s komickými vložkami tahání za kusy oděvu, vlasy, vousy, piercing... facky, záhlavce a tak podobně. Jednou je při tom někdo natočil na mobil a umístil video na you tube pod názvem *hrající si kořata*.

To štamgasty na chvílku semknulo. Sdílená urážka.

A dnes se tedy dozvěděli, že pan Brouček není již více Stázinkou, je Jindřichem a je dokonce zcela nemožné, ba protizákonné, ho takto dál nazývat.

Celá zápleтка kolem jména by se mohla zdát být idiotská, malicherná. Jistě. Mohla. Dříve. Pan Brouček se však narodil do šťastné doby, kdy dospělí mohli zůstat celý život sebestřednými dětmi a kdy, řečeno s básníkem, největším příkořím bylo, když opalovací krém náhle vypověděl svou službu... a na vině byl samo sebou – systém.

A tak se přiblíží zápletky s archaickým křestním jménem stala pro pana Broučka něčím, co jej plně zaměstnávalo už více než 40 let. Poslední měsíc a půl k tomu ale přibylo něco zcela nového – láska. Sbalila ho třicetiletá slečna ze skvoty v jeho domě. Přestal být paníkem a pořídil si náušnici. Pozdní láska v něm probudila ztracené mládí... a představa, že by o ni přišel, předčila jeho dosud nejčernější noční můru – sen, ve kterém se ocitá výletem na Měsíci a potkává tam americkou vlajku...

Proč tedy uvádíme pana Broučka na scénu až nyní?

Protože je to jedno.

pokračování příště...